
ТВАРИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПЕРЕРОБКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

УДК 636.4:476

ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДГОДІВЕЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

Баранова Г.С. – аспірант, Харківська ДЗВА

Постановка проблеми. Технології вирощування свиней в умовах сучасної України пов'язані зі збереженістю та підвищенням продуктивності свинопоголів'я з найменшими витратами. Впровадження та розробка нових прийомів ефективного використання перспективного генофонду свиней допоможуть забезпечити підвищення продуктивності поголів'я в племінних і товарних господарствах східного регіону країни [1]. З'ясування впливу генотипу на кількісні показники відгодівельних якостей свиней та можливість їх використання для прогнозування продуктивності тварин різних генотипів на ранніх стадіях розвитку виграють важливу роль в вирішенні продовольчої програми.

Стан вивчення проблеми. В сучасних літературних джерелах надано багато інформації присвяченої впливу генотипу на відгодівельні якості свиней [5,6]. Але з метою розгорнутого вивчення впливу генотипу на відгодівельні показники та показники м'ясної продуктивності, виникає необхідність в додаткових дослідженнях по цим показникам, що в подальшому може використовуватись в розробці і реалізації наукової концепції раціонального використання перспективного генофонду свиней та в удосконаленні методів селекції і прогнозуванні продуктивності свинопоголів'я при використанні батьківських пар різних генотипів.

Завдання і методика досліджень. Досліди проводились на базі двох господарств сходу України ПП «Агропрогрес» та ПАТ «Насінневе» Кегичівського району Харківської області. Було сформовано шість груп нащадків від свиноматок різних генотипів: I, II, III групи - ПП «Агропрогрес»; IV, V, VI - ПАТ «Насінневе».

Матеріалом для досліджень були свині порід велика біла і ландрас та їх чистопородні та помісні нащадки. У обох господарствах за принципом аналогів було сформовано по три групи свиней, по 10 голів (n=10) у кожній: I, IV - велика біла порода; II, V – порода ландрас; III, VI - велика біла. Свині I, IV групи

запліднювались кнурами породи велика біла, а свині II, V і III, VI кнурами породи ландрас Для характеристики породної належності свиней використовували наступні умовні значення: ВБ – свині великої білої породи, Л – свині породи ландрас, S ВБ+S Л – помісні свині обох порід (табл.1).

Таблиця 1 - Схема досліджень

Групи	Господарство	Породна належність		
		свиноматок	кнурів	піддослідного молодняка
I	ПП "Агропрогрес"	ВБ	ВБ	ВБ
II		Л	Л	Л
III		ВБ	Л	S ВБ+S Л
IV	ПАТ "Насінневе"	ВБ	ВБ	ВБ
V		Л	Л	Л
VI		ВБ	Л	S ВБ+S Л

Поросних свиноматок утримували в групових станках у відповідності до технології. За три дні до очікуваного опоросу переводили в індивідуальні станки свинарника-маточника. Запліднення свиноматок проводилось штучно в обох господарствах.

Для вивчення відгодівельних якостей та продуктивних характеристик при чистопородному розведенні та схрещуванні, досліди проводились на молодняку свиней великої білої та породи ландрас від I, IV і II, V груп свиноматок та на помісних свинях цих же порід від III, VI груп, при досягненні ними ваги 100кг. Відбір проводили після першого опоросу з врахуванням віку, типу і продуктивності, згідно середніх параметрів породи. Була визначена кількість піддослідних нащадків у кожній групі в різні вікові періоди (таблиця 2).

Таблиця 2 - Кількість молодняка свиней дослідних генотипів в різні вікові періоди

Групи	Породна належність піддослідного молодняка	Кількість поросят				
		1 міс.	2 міс.	4 міс.	6 міс.	7 міс.
I	ВБ	93	83	82	80	79
II	Л	81	71	69	67	67
III	S ВБ+S Л	97	88	85	83	83
IV	ВБ	92	82	80	79	78
V	Л	90	80	79	78	78
VI	S ВБ+S Л	97	87	85	85	85

У тварин за загальноприйнятими зоотехнічними методами визначали масу при постановці на відгодівлю, масу при знятті з відгодівлі, середньодобовий приріст на відгодівлі, абсолютний приріст, відносний приріст, затрати корму на 1кг. приросту, вік досягнення маси 100кг, передзабійну масу, довжину туші, масу парної туші, забійний вихід, товщину шпiku на рівні 6-7 грудного хребця, прощу «м'язового вічка», масу правої пів туші, масу передньої середньої та задньої третини пів туші.

Обробка експериментальних даних проводили методом варіаційної статистики за М.О. Плохинським [2], розрахунок ступеню достовірності отриманих результатів згідно стандартів ISO [7].

Результати досліджень. Для проведення контрольної відгодівлі було

відібрано молодняк від кожної дослідної групи свинюматок, сформовано групи з чистопородного і помісного молодняка. Тварини утримувались в однакових умовах. Відгодівля проводилась згідно методичних рекомендацій, за типовими раціонами в господарствах, до живої маси 100кг. Відгодівельні якості піддослідних генотипів наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Відгодівельні якості піддослідного молодняка, $M \pm m$

Групи	Маса при постановці на відгодівлю, кг.	Маса при знятті з відгодівлі, кг.	Середньодобовий приріст, г.	Відносний приріст, %	Затрати корму на 1кг. приросту, к.о.
	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$
I	17,4±0,03	101,2±0,19	454,7±0,86	48,9±0,001	4,16±0,01
II	18,6±0,04	100,8±0,22	452,7±0,98	48,8±0,01	4,01±0,01
III	17,5±0,03	101,6±0,27	456,1±1,21	48,9±0,01	4,08±0,01
IV	17,5±0,03	100,8±0,22	452,9±0,98	48,9±0,001	4,24±0,01
V	18,6±0,04	100,4±0,09	450,9±0,43	48,8±0,001	4,18±0,01
VI	17,5±0,03	101,2±0,19	454,3±0,85	48,9±0,001	4,14±0,01

Живої маси 100кг піддослідні тварини в середньому досягали в 214 днів, при середньодобових приростах – 453,65 гр., та затратах на 1кг. приросту - 4,2 кормових одиниці.

При відгодівлі помісний молодняк III та VI груп по середньодобовим приростам перевищував чистопородний молодняк породи велика біла та ландрас на 0,31% та на 0,76%, і при знятті з відгодівлі його маса була незначно, але вищою ніж у тварин чистопородного генотипу і складала в середньому 101,19-101,57кг. Різниця між I і III, IV і VI групами незначна і не є достовірною $P < 0,95$, а між II і III ($P \geq 0,95$) та V і VI ($P \geq 0,999$) достовірна. Проте при постановці на відгодівлю найбільші показники живої маси були у поросят породи ландрас 18,62-18,63кг., та за період відгодівлі вони мали низьку інтенсивність росту, що обумовлено їх генотипом. Тому найвищі показники середньодобових приростів спостерігались у помісного молодняка 456,14-454,32г., з найменшими затратами корму на 1кг. приросту 4.08-4,14 к.о. Різниця по середньодобовим приростам між I і III, IV і VI групами недостовірна $P < 0,95$; між II і III та V і VI достовірна з першим ступенем вірогідності - $P \geq 0,95$.

Показникам якості та кількості м'яса приділяється багато уваги при розробці селекційних програм, що спрямовані на розведення тварин, спеціалізованих за м'ясністю [4]. Але селекція за м'ясністю викликає ряд негативних наслідків, пов'язаних з послабленням природної резистентності, погіршення якості м'яса та інше. Погіршення цих показників пов'язано не тільки з паратиповими але й з генотиповими факторами [3].

За отриманими результатами контрольного забою свиней можливо зробити висновки щодо впливу генотипових факторів на забійні якості піддослідних тварин (табл. 4).

Найвищі показники маси парної туші та забійного виходу мали тварини породи ландрас, і відрізнялись від аналогічних показників великої білої породи та помісних свиней: маса парної туші на 2,3% і 1,2%, зі статистично вірогідною різницею $P \geq 0,999$, в усіх паралелях по даному признаку; забійний вихід на 1,61% і 0,81% з вірогідністю $P \geq 0,999$, крім різниці між V і VI групами, яка

не є достовірною $P < 0,95$.

Таблиця 4 - Показники забою свиней, $M \pm m$.

Групи	Вік досягнення 100 кг	Передзабійна маса, кг	Довжина туші, см	Маса парної туші, кг	Забійний вихід, %
	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$
I	219,7±0,48	101,7±0,19	90,2±0,17	70,4±0,033	69,6±0,13
II	205,5±0,65	100,8±0,22	92,1±0,15	72,0±0,037	71,4±0,16
III	214,0±0,39	101,6±0,27	90,7±0,14	71,2±0,026	70,1±0,18
IV	221,6±0,25	100,8±0,22	90,3±0,18	70,3±0,037	69,8±0,15
V	205,8±0,24	100,4±0,09	91,9±0,17	72,0±0,038	71,2±0,13
VI	214,6±0,45	101,2±0,19	90,6±0,15	71,1±0,291	70,9±0,66

Найдовшими були півтуші свиней породи ландрас II та V груп – 91,9-92,1см, а найкоротшими у тварин породи велика біла, але різниця між ними незначна і не перевищує 1,9см.

Одним з показових критеріїв прогнозування продуктивності у свиней різних генотипів є також забійні якості, результати дослідження яких можливо порівняти за даними наведеними у таблиці 5.

Таблиця 5 - Забійні якості піддослідних тварин, $M \pm m$

Групи	Товщина шпіку на рівні 6-7 грудного хребця, см	Площа «м'язового вічка», см^2	Маса правої півтуші, кг	Маса передньої третини півтуші, кг	Маса середньої третини півтуші, кг	Маса окосту, кг
	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$
I	32,3±0,02	27,9±0,02	32,2±0,10	9,91±0,20	11,4±0,05	10,9±0,06
II	27,7±0,02	29,1±0,02	33,2±0,08	11,4±0,04	10,9±0,10	10,9±0,06
III	28,6±0,03	28,2±0,02	33,2±0,07	11,2±0,05	10,9±0,08	11,1±0,04
IV	32,3±0,02	27,7±0,02	32,8±0,06	10,7±0,04	11,2±0,07	11,0±0,05
V	27,7±0,02	29,1±0,02	33,2±0,05	11,1±0,05	10,1±0,60	11,1±0,05
VI	28,6±0,03	28,1±0,02	33,1±0,05	11,1±0,03	11,0±0,08	11,0±0,04

Свині породи ландрас також переважають своїх помісних ровесників та представників великої білої породи по довжині туші на 1,25-1,4см. та 1,62-1,9см. з вірогідною різницею по всім групам $P \geq 0,999$, та площі «м'язового вічка» на 0,96-0,97см² та 1,43-1,44см², також з вірогідністю третього ступеню по усім групам $P \geq 0,999$. Та по показникам товщини сала на рівні 6-7 грудного хребця переважали за показниками свині великої білої породи, вони переважали ровесників на 14,2% та 11,4% з вірогідністю $P \geq 0,999$. Помісні свині переважали чистопородних лише за масою окосту, яка складала у них в середньому 11,3кг. і відрізнялась від інших дослідних груп незначно і не була вірогідною $P < 0,95$.

Висновки. 1. Значний потенціал біологічних можливостей помісних тварин дозволяє отримувати високоякісне поголів'є свиней, яке може бути рекомендоване для утримання в товарних господарствах.

2. Показника відгодівельних якостей свиней залежать від генотипу та продуктивного типу породи.

3. Показники відгодівельних, забійних та м'ясних якостей можуть бути використані для прогнозування продуктивності свиней

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Акимова А. Продуктивность свиней различных типов конституции // Свиноводство - 1987.- №8. – С. 2-3.
2. Барановський, Д. І. Основи біометрії: навчальний посібник / Д. І. Барановський, С. Б. Данілов. – Х.: СП «Бровін О.В.», 2010. – 90 с.
3. Бірта Г.О. Вплив генетичних та паратипічних факторів на якість м'ясосальної продукції свинарства./ Монографія – Полтава: РВЦ ПУСКУ., 2008. – 250с.
4. Даниленко І.П. Справочник по качеству продуктов животноводства. / И.П. Даниленко. Л.В. Минитюк., И.И. Шуст. – Киев. Урожай. 1988. – 98с.
5. Карапуз В.В. Відгодівельні та м'ясні ознаки свиней різних генотипів при їх чистопородному розведенні та міжпородному схрещуванні. /В.В. Карапуз. //Вісн. аграр. науки Причорномор'я. – 2010. – №.4. – С. 192-197.
6. Крилова Л.Н. Селекційні методи підвищення скороспілості і м'ясності свиней. /Л.Крилова та ін.. //Тваринництво України. 2008. №7. – С.23-26.
7. ISO 5725-1:1994 Accuracy (trueness and precision) of measurement methods and results – Part 1: General principles and definition. (Точність (правильність та відтворення) методів та результатів вимірювання. Частина 1. Основні положення та визначення).

УДК: 636.4:083

ВПЛИВ СТРЕС- ФАКТОРІВ НА ЗАБІЙНІ ВЛАСТИВОСТІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ПОРОДИ ЛАНДРАС ТА ВЕЛИКА БІЛА

Новікова Н.В. – аспірант Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Вивчення адаптаційних можливостей організму, механізму цих реакцій і способів їх активізації має велике значення для ефективної експлуатації об'єктів племінного і товарного свинарства. Оскільки при промисловому виробництві продукції свинарства частина тварин не може пристосуватися до технологічних умов, що веде до зниження їх продуктивності та збільшенню захворюваності [5].

Стан вивчення проблеми. За даними І. М. Косухіна [2] стрес - стійкі свині відрізняються від стрес - чутливих кращою довжиною напівтуші (на 0,55 - 1,0 см) і товщиною шпику (на 0,9 мм); за забійним виходом, масою задньої третини напівтуші і площею "м'язового вічка" поступаються відповідно на 0,18%, 0,13 кг і 0,16 см.

О. Б. Яковлев [8] вказує, що стрес – чутливі підсвинки за м'ясними якостями вигідно відрізняються від стрес – стійких за площею "м'язового вічка" (на